

PERMBLEDHJE JOTEKNIKE PËR AKTIVITETIN:

“Impiant i pasurimit te mineraleve”
(pasurimi i mineralit te kromit)

Vendodhja: Rruga "Fushe Kalimash - Kalimash", fshati Kalimash,
Njesia Administrative Malzi, Bashkian Kukes, Qarku Kukes.

Kërkues: Subjekti: “EUROCHROME” sh.p.k

Prill, 2021

1 TË PERGJITHSHME

Subjekti juridik "EUROCHROME" Sh.p.k me administrator Z. Bukurosh Koci, është regjistruar në QKR me NUIS, L38515202K për ushtrimin e veprimtarisë në fusha të ndryshme perpunimi dhe pasurimi i cdo Uoji minerali. Zbulim, Nxjerrje dhe shfrytezim i mineraleve të ndryshme në sipërfaqe dhe nentoke. Tregtim i mineraleve brenda dhe jashtë vendit. Hapja dhe ndertimi i punimeve minerare të cdo lloji nentoke dhe sipërfaqe. Studimi e projektimi i vendburimeve të cdo lloji minerali të dobishem. Studimi e projektimi në fushën e mjedist. Mostrimi, analizimi i perbereseve të mineraleve dhe produkteve të tyre. Tregtim i të gjitha llojeve të materialeve, lendeve të para, makinerive e pjeseve të kembimit. Punime ndertimi industriale dhe civile, punime rruge, punime për ndertimin e digave e dambave të tjera, punime në fushën ndertim, punime elektrike, punime hidrosanitare, punime mekanike. Prodhimi dhe tregtimi i energjise elektrike. Transporti i mallrave brenda dhe jashtë vendit. Transporti i udhetareve brenda dhe jashtë vendit. Agjensi doganore, udhëtimi dhe spedicioni, autoshkolle. Blerja, grumbullimi, cmontim, demontim, evadimi eksportim të të gjithë llojeve të skrapeve të dala nga makinerit e paisjet e ndryshme civile dhe ushtarake. Blerja dhe tregtimi, magazinimi ruatja e lendeve plasese për përdorim civil.

Subjekti "EUROCHROME" sh.p.k zhvillonë aktivitetin ekzistues prej vitit 2014 në adresën: Rruga "Fushe Kalimash - kalimash", fshati Kalimash, Njesia Administrative Malzi, Bashkia Kukes, Qarku Kukes.

Te dhenat e pronës sipas certifikates së regjistrimit:

- Nr.Pasurie 687, voumi 4, faqe 74, zona kadastrale 2039; Siperfaqia e pasurisë me 3525 m².
- Nr.Pasurie 688, voumi 2, faqe 215, zona kadastrale 2039; Siperfaqia e pasurisë me 2150 m².
- Nr.Pasurie 689, voumi 2, faqe 216, zona kadastrale 2039; Siperfaqia e pasurisë me 325 m² nga të cilat sipërfaqe ndërtimi 96 m².
- Nr.Pasurie 690, voumi 2, faqe 217, zona kadastrale 2039; Siperfaqia e pasurisë me 275 m² nga të cilat sipërfaqe ndërtimi 64 m².

Subjekti "EUROCHROME" sh.p.k ka nënshkruar kontrate qera për marrjen me qera të pasurive të sipërcituara me sipërfaqe totale 6275 m² nga të cilat për ushtrimin e këtij aktiviteti do të perdore një sipërfaqe prej 5000 m².

Ky subjekt, si objekt të aktivitetit të tij ka pasurimin e mineralit të kromit. Në këto sipërfaqe subjekti ka ngritur gjithë infrastrukturën e nevojshme për mirëfunksionim të tij.

Shoqëria është një subjekt i cili zhvillonë aktivitetin e tij ekonomik që prej vitit 2014 në përputhje me legjislacionin në fuqi në fushën industrisë minerare.

Vendosja e këtij aktiviteti në këtë zonë është e përshtatshme për zhvillimin e këtij aktiviteti pasi nuk përbën shqetësim për banorët. Gjithashtu sheshi në fjalë i cili do të përdoret për zhvillimin e aktivitetit në fjalë ndodhet në brendësi të pronave të sipërcituara, zona kadastrale 2039 dhe nuk cenon pronat e

tjera perreth.

Subjekti, për vazhdimin e funksionimit te aktivitetit ekzistues të tij do të pajiset me të gjitha miratimet përkatëse të lejeve të nevojshme për funksionimin e tij.

Qëllimi i ketij aktivitetit ekzistues eshte pasurimi I mineralit te varfer te kromit I cili nxirret nga minierat e kromit qe ndodhen ne kete zone por jo vetem.

Pronat e cituar me siper do të shërbejë për ushtrimin e aktivitetit ekzistues te pasurimit te mineralit te kromit. Ne kete shesh subjekti ka instaluar linjen e impiantit te pasurimit te kromit sebashku me te gjithe komponentet perberes te tij ku permendin edhe dampen e depozitimit te sterileve apo ehdre sheshet perkatese te lendeve te para apo mineralit te pasuaruar.

Pozicioni I aktivitetit

Harta topografike e prones

2 PËRSHKRIM I PROJEKTIT

2.1 Qëllimi i projektit

Qëllimi i këtij aktiviteti ekzistues është pasurimi i mineralit të varfer të kromit i cili nxirret nga minierat e kromit që ndodhen në këto zone por jo vetëm.

Te dhënat e pronës sipas certifikatës së regjistrimit:

- Nr.Pasurie 687, vëllimi 4, faqe 74, zona kadastrale 2039; Sipërfaqja e pasurisë me 3525 m².
- Nr.Pasurie 688, vëllimi 2, faqe 215, zona kadastrale 2039; Sipërfaqja e pasurisë me 2150 m².
- Nr.Pasurie 689, vëllimi 2, faqe 216, zona kadastrale 2039; Sipërfaqja e pasurisë me 325 m² nga të cilat sipërfaqe ndërtimi 96 m².
- Nr.Pasurie 690, vëllimi 2, faqe 217, zona kadastrale 2039; Sipërfaqja e pasurisë me 275 m² nga të cilat sipërfaqe ndërtimi 64 m².

Subjekti "EUROCHROME" sh.p.k ka nënshkruar kontratë qera për marrjen me qera të pasurive të sipërcituara me sipërfaqe totale 6275 m².

Pronat e cituar më sipër do të shërbejnë për ushtrimin e aktivitetit ekzistues të pasurimit të mineralit të kromit. Në këto shesh subjekti ka instaluar linjen e impiantit të pasurimit të kromit së bashku me të gjithë komponentet përberës të tij ku përfshihen edhe dampen e depozitimit të sterilit apo edhe sheshet përkatëse të lendeve të para apo mineralit të pasuruar.

2.2 Të dhëna teknike të aktivitetit

Subjekti juridik "EUROCHROME" Sh.p.k me administrator Z. Bukurosh Koci, është regjistruar në QKR me NUIS, L38515202K për ushtrimin e veprimtarisë në fusha të ndryshme perpunimi dhe pasurimi i cdo Uoji minerali. Zbulim, Nxjerrje dhe shfrytëzim i mineraleve të ndryshme në sipërfaqe dhe nëntokë. Tregtim i mineraleve brenda dhe jashtë vendit. Hapja dhe ndërtimi i punimeve minerare të cdo lloji nëntokë dhe sipërfaqe. Studimi dhe projektimi i vendburimeve të cdo lloji minerali të dobishëm. Studimi dhe projektimi në fushën e mjedist. Mostrimi, analizimi i përberësve të mineraleve dhe produkteve të tyre. Tregtim i të gjitha llojeve të materialeve, lendeve të para, makinerive e pjesëve të këmbimit. Punime ndërtimi industriale dhe civile, punime rrugë, punime për ndërtimin e digave e dambave të tjera, punime në fushën ndërtim, punime elektrike, punime hidrosanitare, punime mekanike. Prodhimi dhe tregtimi i energjisë elektrike. Transporti i mallrave brenda dhe jashtë vendit. Transporti i udhëtarëve brenda dhe jashtë vendit. Agjensi doganore, udhëtimi dhe ekspedicioni, autoshkolle. Blerja, grumbullimi, cmontim, demontim, evadimi eksportim të të gjithë llojeve të skrapëve të dala nga makinerit e pajisjet e ndryshme civile dhe ushtarake. Blerja dhe tregtimi, magazinimi ruatja e lendeve plasese për përdorim civil.

Subjekti "EUROCHROME" sh.p.k zhvillonë aktivitetin ekzistues prej vitit 2014 në adresën: Rruga "Fushë Kalimash - kalimash", fshati Kalimash, Njesia Administrative Malzi, Bashkia e Kukes, Qarku Kukes. Ky subjekt, si objekt të aktivitetit të tij ka pasurimin e mineralit të kromit. Në këto sipërfaqe subjekti ka

ngritur gjithë infrastrukturën e nevojshme për mirëfunksionim të tij.

Shoqëria është një subjekt i cili zhvillonë aktivitetin e tij ekonomik që prej vitit 2014 në përputhje me legjislacionin në fuqi në fushën industrisë minerare.

Vendosja e këtij aktiviteti në këtë zonë është e përshtatshme për zhvillimin e këtij aktiviteti pasi nuk përbën shqetësim për banorët. Gjithashtu sheshi në fjalë i cili do të përdoret për zhvillimin e aktivitetit në fjalë ndodhet në brendësi të pronave të sipërcituara, zona kadastrale 2039 dhe nuk cenon pronat e tjera përreth..

2.3 Vendodhja e objektit

Aktiviteti ekzistues në vlerësim ndodhet në rrugën "Fushë Kalimash - kalimash", fshati Kalimash, Njesia Administrative Malzi, pronat me Nr. Pasurie: 687, 688, 689, 690, zona kadastrale 2039, Bashkia e Kukës, Qarku i Kukës.

Pozicioni i pronës sipas ndarjes administrative

Zona e ushtrimit të aktivitetit ndodhet afër rrugës Fushë kalimash – Kalimash e cila lidhet me rrugën kryesore, rruga e "Kombit". Pozicionimi në afërsi të rrugës së kombit krijon lehtësi për furnizimin me lëndë të parë apo edhe për transportin e produktit të gatshëm.

Zona në fjalë karakterizohet nga zhvillime shumë të pakta industriale apo urbane. Në afërsi të aktivitetit nuk janë identifikuar zhvillime industriale apo urbane. Sheshi ku zhvillohet aktiviteti ekzistues i pasurimit të mineralit të kromit është i distancuar nga zonat e banuara.

Vendosja e këtij aktiviteti në këtë zonë është e përshtatshme për zhvillimin e këtij aktiviteti pasi nuk përbën shqetësim për banorët. Gjithashtu sheshi në fjalë ku zhvillohet e aktiviteti ekzistues i mineralit në fjalë ndodhet në brendësi të pronës së me nr pasurie 7/61, zona kadastrale 8564 dhe nuk cenon pronat e tjera përreth.

2.4 Lidhja e objektit me infrastrukturën Inxhinierike

Vendosja e këtij aktiviteti në këtë zonë është e përshtatshme për zhvillimin e këtij aktiviteti pasi nuk përbën shqetësim për banorët. Prona ku do të zhvillohet aktiviteti në fjalë ka infrastrukture ekzistuese pasi subjekti "EUROCHROME" sh.p.k e ushtron këto aktivitete prej vitit 2014. Prona aksesohet nepermjet rruges Fushe Kalimash – Kalimash . Gjithashtu rrjeti i furnizimit me uje te pijshem dhe rrjeti i furnizimit me energji elektrike jane ekzistues.

2.5 Përshkrimi i proceseve teknologjike të aktivitetit

Procesi teknologjik i pasurimit

Procesi teknologjik i pasurimit të xehoreve të varfer të kromit do të jetë ai i pasurimit të mineralit të bluar nën 1.00 mm me rrugë gravimetrike, në të lagët.

Procesi teknologjik sipas reparteve jepet në vazhdim:

Reparti thyerjes së mineralit

Minerali do të vijë në fabrike me automjete dhe do të depozitohet në sheshin e depozitimit. Sheshi depozitimit do të ketë kapacitet 10 000 ton mineral. Sheshi depozitimit siguron punë të fabrikes për rastet e motit të keq, kur nuk mund të kryhet furnizimi nga minierat.

Furnizimi i fabrikes me mineral do të bëhet me makina ose me fadrome, duke furnizuar me minerali bunkerin e akumulimit.

Në hyrje të bunkerit të lëndës së parë është vendosur një grile me hapsirë drite 300mm.

Minerali me granulometri nën 300mm, nga bunkerin akumulimit nepermjet ushqyesit vibrues kalon në thyesin me nofulla, i cili bën thyerjen e mineralit nën 100mm. Minerali i thyer nën 100mm, nepermjet transportjerit me shirit kalon në thyesin konik.

Minerali i thyer nën 25 mm depozitohet me anën e transportierit me shirit në bunkerin e mineralit të imtë. Bunkerin ka kapacitet 50 ton.

Reparti i parapaturimit.

Xehërori i thyer nën 25 mm kalon në linjen e parapaturimit, ku hiqet steril i ciluar dhe regjenerohet suspenza.

Reparti i bluarjes së mineralit

Minerali me granulometri nën 25 mm i depozituar në bunkerin e mineralit të imtë nepermjet ushqysave vibrues kalon në transportjerin me shirit gome, që e dërgon mineralin në mullirin me sfera. Në mulliri, bëhet bluarja e mineralit nën 2.00 mm. Bluarja bëhet në të lagët, në cikël të mbyllur.

Minerali i bluar nga mulliri kalon në siten që ka rrjetë me hapsirë drite 2.00 mm.

Minerali nën site (-2.00mm) kalon për pasurim në repartin gravimetrik. Minerali mbi site (+2.00mm), rikthehet në procesin e bluarjes.

Reparti pasurimit gravimetrik

Materiali i bluar, ne trajte pulpe qe vjen nga reparti bluarjes (produkti i nensites me granulometri -2.00 mm) pompohet nepermjet pompes ne hidrociklon.

Hidrocikloni ben deshllamimin e mineralit te bluar. Rerat e deshllamuara, qe vecohen ne nenderdhjen e hidrociklonit pasurohen ne linjen me seperatore spiral. Kaperderdhja e hidrociklonit pasurohet ne linjen e fraksionit te imet me tavolina lekundese.

Rerat e hidrociklonit me vetrrjedhje, nepermjet shperndaresit te pulpes, kalojne ne pasurimin baze, me seperatore spirale. Nga pasurimi ne shkallen e pare me seperatore spirale meren dy produkte te cilat kalojne respektivisht ne baterine pastrimit, me seperator spiral dhe ne baterine kontrollit, me seperatore spiral. Nga pastrimi ne baterine me seperator spirale meren koncentrat kromi dhe gjysemprodukti. Nga kontrolli ne baterine me seperatore spirale meret steril dhe gjysemprodukt.

Gjysemproduktet bashkohen dhe dergohen ne procesin e bluarjes. Nga pasurimi ne seperatore spirale meren koncentrat dhe steril perfundimtare. Sterilet e seperatoreve spirale kalojne per cujezim ne dekantatorin me lamela.

Mbiderdhja e dekantatorit eshte uje, qe dergohet ne depoziten e ujit teknologjik dhe riciklohet ne procesin e pasurimit. Nenderdhja e dekantatorit dergohet ne damben e depozitimit te sterileve, ku cujezohet dhe uji perseri dergohet ne proces per t'u perdorur, kurse sterili ose mbetja depozitohet ne damben e sterileve. Ne kete menyre nuk ka derdhje te sterileve apo te ujrave te perdorura ne mjedisin rrethues.

Kaperderdhja e hidrociklonit kalon per pasurim ne tavolinat lekundese. Nga pasurimi ne tavolina lekundese meret koncentrat kromi, sterile dhe gjysem produkte, te cilat riqarkullojne. Ne fund te procesit teknologjik te pasurimit meren dy produkte perfundimtare qe jane :

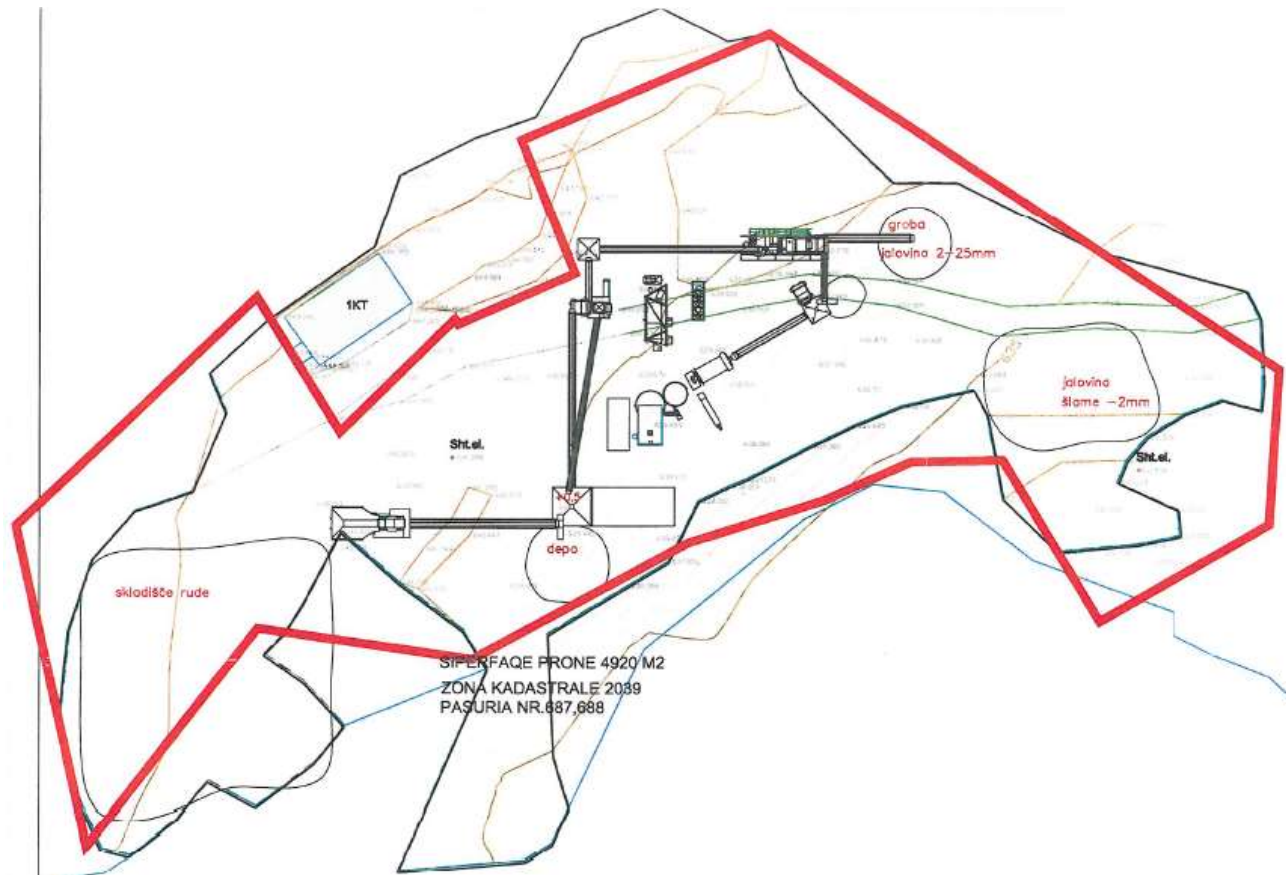
Koncentrat kromi me permbajtje rreth 48 .00% Cr2O3 dhe rikuperim 65 deri ne 85%, ne varesi nga permbajtja e Cr2O3 ne lenden e pare. Sterile me permbajtje rreth 4.5 deri ne 7 % Cr2O3 .

Koncentrati kromit do te depozitohet ne sheshin e depozitimit nga ku do te ngarkohet ne makine per shitjen e tij. Sheshi depozitimit te koncentratit te kromit plotesone gjithë kushtet per administrimin e mire te koncentratit.

Uji teknologjik do te sigurohet nga prroi, qe kalon afer fabrikes, ne sasi sipas nevojave te procesit, duke perdorur edhe riciklimin e ujit pas pastrimit te tij.

Sterilet ose mbetjet e trasha me granulometri 25 deri ne 2 mm do te trajtohen si produkt per shtrimin e rrugeve, shesheve, si edhe mund te perdoren si material ndertimi sepse kane karakteristika e kerkuara per kete qellim.

Makinerite janë të prodhuara në perëndim me karakteristika, që sigurojnë efektivitet të lartë të pasurimit.

Planimetria e sheshit

2.6 Informacion për shkarkimet në mjedis.

Shkarkimet në mjedis gjatë fazës së funksionimit të këtij aktiviteti do të jenë minimale. Do të jenë kryesisht pluhurat nga lëvizja e automjeteve dhe zhurmat teknologjike të tyre në mjediset e punës. Nga ky aktivitet mbetjet e ngurta nga procesi I pasurimit të mineralit, sterilet depozitohen në dampen e sterileve dhe në asnjë rast nuk depozitohen jashtë sipërfaqes së aktivitetit. Mbetjet e gjeneruara nga aktiviteti njëzëz i puntorëve depozitohen në konteneret e mbetjeve urbane të vendosur nga pushteti vendor bashkia Kukës.

Gjithashtu ujrat e gjeneruara nga procesi i pasurimit të kromit nuk shkarkohen në trupat ujore sipërfaqesore apo në toke. Këto ujra i nënshtrohen procesit të riqarkullimit ku rifuten përsëri në procesin e pasurimit të kromit.

3 PERSHKRIM I MJEDISIT TE RAJONIT

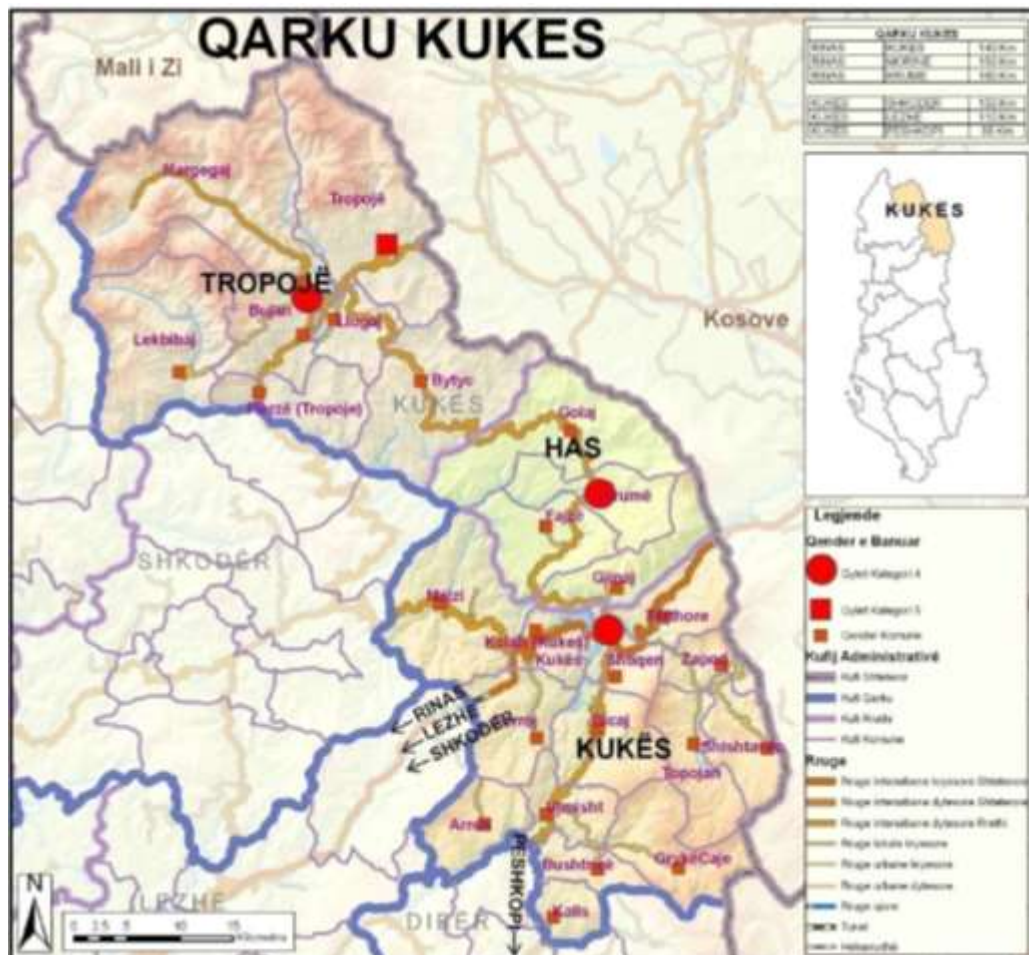
3.1. Te dhena te pergjithshme

Aktiviteti ekzistues në vleresim ndodhet në rrugën "Fushe Kalimash - kalimash", fshati Kalimash, Njesia Administrative Malzi, pronat me Nr. Pasurie: 687, 688, 689, 690, zona kadastrale 2039, Bashkia Kukes, Qarku Kukes.

3.2. Pozicioni Gjeografik dhe morfologjia

3.3. Mjedi Fizik

Qarku i Kukës ndodhet në pjesën veri-lindore të vendit. Qarku kufizohet në anën e tij lindore me Maqedoninë dhe Kosovën, në veri me Malin e Zi, në perëndim me qarqet Shkoder dhe Lezhe dhe në jug me Qarkun e Dibres. Kukësi karakterizohet nga modelet e terrenit të vështira. Lartësia mesatare e qarkut është 680 metra mbi nivelin e detit. 41% e popullsisë jeton në zonat e maleve të ulet (mes 301 dhe 500 metra) dhe pjesa tjetër në zonat malore dhe ato me lartësi mesatare (501-800m). Qarku është shumë i pasur në mjedise ujore dhe burime hidrike. Aty bëhet grumbullimi i të gjitha rrjedhave dhe lumenjve që derdhen në Lumin Drin, që nga Liqenet e Prespes dhe Pogradecit, Bjeshket e Namuna e deri tek bashkimi i Lumit Drin me Lumin Buna. Liqeni i Fierzes është qendra e të gjitha rrjedhave dhe mjediseve ujore dhe shumë i pershtatshëm për rritjen e peshqve të llojeve të ndryshme.

Burimi: Harta fizike dhe administrative, llogaritjet tona

Pasurite ujore te rajonit perdoren edhe si burime energjie. Rajoni eshte i pasur me minerale te shumta metalore (sidomos krom, dhe me pak Nikel-Silikat, Hekur Nikel e baker) dhe jo metalore (kuarc, mermer).

Lidhja me Tiranen behet nepermjet rruges nacionale Kukës—Tirane, me gjatesi 144 km dhe pershkohet per 120 minuta. Me aeroportin e Rinasit rajoni lidhet me rrugen nacionale Kukës — Vore — Rinas, me gjatesi 124 km e cila pershkohet per 90 minuta. Distancat e rajonit nga portet kryesore te vendit, Durres dhe Vlore jane perkatesisht 160 km (135 min) dhe 291 km (300 min). Qarku ka akses ne dy pika doganore; ate te Morinit nepermjet rruges nacionale Kukës — Morin, me gjatesi 20.5 km dhe distance kohore 20 minuta; dhe doganen Qafe Prush — rruga nacionale Kukës — Krume — Qafe Prush, me gjatesi 55 km e cila pershkohet per 90 minuta. Popullsia e rajonit sipas regjistrimit te fundit ne tetor te 2011, rezulton te jete 85,239 banore.

Ekonomia e rajonit ka levizur nga bujqesia drejt ndertimit, industrise dhe sherbimeve. Ka shume pak subjekte te medha private ne rajon. Shumica e bizneseve kane me pak se 7 punonjes pjesa me e madhe e te cilave drejtohen nga nje person ose jane biznese familjare. Sektorët ekonomike prioritare dhe me potencial te rendesishem zhvillimi, rritje e konomike dhe punesimi jane; turizmi, sektori minerar dhe bimet medicinale

Rajoni ka asete te mjaftueshme per te terhequr turistet, vecanerisht burimet e jashtezakonshme natyrore ne majat e maleve, kullotat alpine, luginat e thella si dhe liqenet dhe lumenjte spektakolar. Atraksionet qe terheqin me shume turiste jane; Lugina e Valbones, Liqeni i Fierzes, Liqeni i Komanit, Shishtaveci etj.

3.4. *Te dhena te Bashkise Kukës*

Zona Gjeografike: Kukësi kufizohet në veri me Bashkinë Krumë, në perëndim me bashkitë Mirditë dhe Fushë-Arrëz, në jug me Bashkinë Dibër dhe në lindje me Republikën e Kosovës dhe me atë të Maqedonisë. Qendra e kësaj bashkie është qyteti i Kukësit.

Harta e re e territorit Kukës

Popullsia: Sipas Censurit të vitit 2011, popullsia është 47,985 banorë. Ndërkohë që sipas Regjistrit Civil, kjo bashki ka 59,393 banorë. Bashkia e re ka një sipërfaqe prej 933.86 km² me një densitet prej 63.59 banorë/km² sipas Regjistrit Civil dhe 51.38 banorë/km² sipas Censurit 2011.

Kjo bashki përbëhet nga 15 njësi administrative, të cilat janë: Kukësi, Malzi, Bicaj, Ujmisht, Tërthore, Shtiqën, Zapod, Shishtavec, Topojan, Bushtricë, Grykë-Çajë, Kalis, Surroj, Arrën dhe Kolsh. Të gjitha njësitë administrative janë aktualisht pjesë e rrethit Kukës dhe pjesë e po këtij qarku. Bashkia e re ka nën administrimin e saj një qytet dhe 87 fshatra.

Qarku	Qendra e bashkisë	Njësitë administrative përbërëse	Qyset dhe fshatrat në përbërje të tyre	Popullsia sipas Censurit 2011	Popullsia sipas Regjistrit Civil	Sipërfaqja km ²
Kukësi	Qyteti Kukës	Kukësi	Qyteti Kukës; Fshatrat; Gostil, Drinas	47,985	59,393	933.86
		Malzi	Fshatrat: Shëmrri, Shtanë, Perhaj, Mguille, Çam, Gdheshtë, Pistë, Spas, Shikaj, Dukagjin, Kalimash, Kryemadh			
		Bicaj	Fshatrat: Bushat, Bicaj, Osmani, Mholaj, Mustafaaj, Nangil, Kolesjan, Domaj, Gabricë, Tërshenë			
		Ujmisht	Fshatrat: Lusën, Zallë, Malqene, Resk, Ujmisht, Skavicë, Tejdriue			
		Tërthore	Fshatrat: Marinë, Bardhoc 1, Bardhoc 2, Breg-Lumë, Pobreg, Gjegjan			
		Shtiqën	Fshatrat: Shtiqën, Kodër Lumë, Krenze, Gjallicë			
		Zapod	Fshatrat: Orgjost, Kosharisht, Pakisht, Zapod, Orçikë, Beie, Lojmë			
		Shishtavec	Fshatrat: Shishtavec, Novosej, Kollovat, Shtrezë, Borje, Oneshkë, Cërmalevë			
		Topojan	Fshatrat: Topojan, Xhaferraj, Turaj, Brekije, Nimçë			
		Bushtricë	Fshatrat: Bushtricë, Gjege, Matraneh, Pakush, Vllë, Barruç, Shpat			
		Grykë-Çajë	Fshatrat: Fshat, Çajë, Buzëmadhe, Shkinak			
		Kalis	Fshatrat: Gështejëk, Kodër-Gështejëk, Kalis, Gurrë, Pralisht			
		Surroj	Fshatrat: Çnamak, Fusharë, Surroj, Allaj			
		Arrën	Fshatrat: Arrën, Arrëz, Barrë, Vërrij, Tejmollë			
		Kolsh	Fshatrat: Kolsh, Mamëz, Myç-Mamëz			

Kukësi ishte një qendër industriale gjatë regjimit komunist në Shqipëri. Deri në vitet '90, Kukësi kishte industri të nxjerrjes dhe shkrirjes së bakrit (teknologji sovjetike e viteve '60), nxjerrjes dhe koncentrimin të mineralit të kromit, nxjerrjes së mineralit të kuarcit, prodhimit të materialeve të ndërtimit (materiale inerte, parafabrikate etj).

Ai njihet si një vend me traditë në rritjen dhe mbarështimin e deleve. Cilësia e mishit dhe e leshit të deleve lumjane ishte e njohur në të gjithë Ballkanin. Kukësi ishte gjithashtu një qendër e njohur e transportit. Krahas llojeve të tjera të transportit, aty ishte i zhvilluar dhe transporti ujor përmes liqenit artificial të Fierzës, i cili bënte të mundur lëvizjen e mallrave dhe të udhëtarëve si dhe zhvillimin e turizmit. Që prej vitit 2000, transporti përmes Liqenit të Fierzës ka pushuar së ekzistuari.

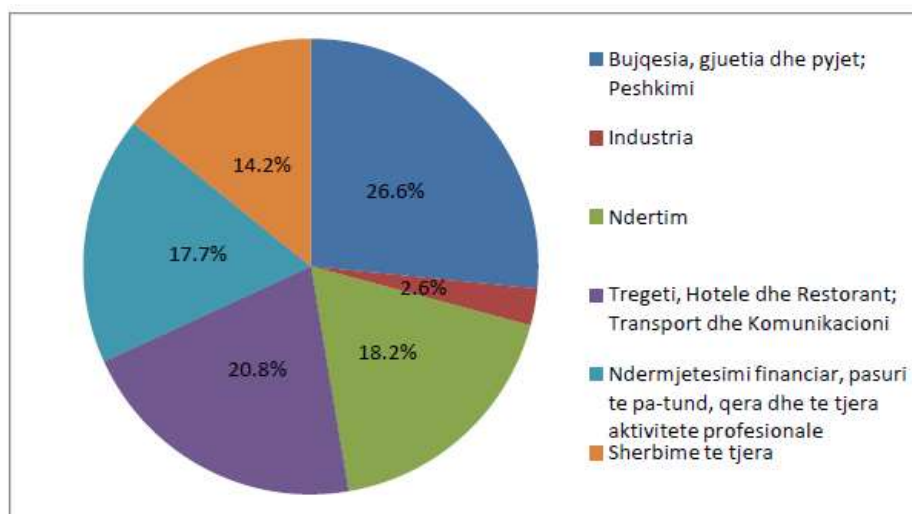
Një pjesë e konsiderueshme e banorëve të qytetit dhe të fshatrave punonin në zonën nxjerrëse dhe përpunuese të kromit në Kalimash si dhe në minierën e nxjerrjes së bakrit në Gjegjan. Transformimet e domosdoshme ekonomike drejt tregut të lirë pas viteve '90 bënë që pjesa më e madhe e industrisë së lartpërmendur të falimentojë tërësisht, sepse ajo industri ishte ngritur për të funksionuar në kushtet e një ekonomie të centralizuar. Mirëpo kjo shkaktoi shumë plagë sociale, duke krijuar një numër të madh të papunësh. Moszgjidhja në kohë e problemeve të pronësisë mbi tokën (veçmas problemeve të mbartura, të krijuara nga shpërngulja e detyrueshme e banorëve të Kukësit të Vjetër pas ndërtimit të HEC-it të Fierzës) shkaktuan shumë konflikte pronësie dhe bllokuan tërësisht nismat e biznesit vendas dhe atij të huaj, duke krijuar një ngërç absurd që ende sot e kësaj dite vazhdon të mbajë nën tension shumë prej banorëve të Kukësit.

Aktiviteti Ekonomik

Per sa i perket performances ekonomike, Kukesi eshte konsideruar gjithmone si nje nder rajonet me te varfera te vendit. PBB e llogaritur eshte 1,753 Euro per fryme nderkohe qe PBB e vendit eshte 2469 Euro. Megjithate keto vlera mund te jene te nenvieresuara nese marrim parasysh efektin e shpopullimit.

Gjate tete viteve te fundit ekonomia ka levizur nga bujqesia drejt ndertimit, industrise dhe sherbimeve. Qe nga 2002, pjesa qe ze vlera e shtuar bruto e bujqesise dhe trerise me shumice e pakice kane renie perkatesisht me -14% dhe -15% nderkohe qe industria, ndertimi dhe sherbime te tjera _lane rritur respektivisht me 6396., 44% dhe 15%.

Figura 3 Vlera e Shtuar Bruto (tie %), 2009

Burimi: INSTAT

Ka shume pak subjekte te medha private ne rajon. Shumica e bizneseve kane me pak se 7 punonjes pjesa me e madhe e te cilave drejtohen nga nje person ose jane biznese familjare.

Tabela 4 Numri i ndërmarrjeve sipas madhësisë së biznesit

Madhesia e Biznesit	Nr i ndermarrjeve
Biznes I madh	213
Biznes i vogel	805
Totali	1018

Burimi: Drejtoria e Tatim Taksave, Qarku Kukës

79 % e ndermarrjeve jane biznese te vogla. Ndermarrjet ne rajon perqendrohen me teper ne tregeti (61%), sherbime (13%) dhe transport (10%). Aktiviteti sipermarres eshte me shume i perqendruar-fizikisht ne zonen e Kukesit (jug-lindje e rajonit), Tropojes (veri-perendim) dhe Hasit (ne lindje). Ne 2010, vetem 10 subjekte financohen me kapital te huaj ne rajon.

Sektori Minerar

Rajoni eshte i pasur me minerale te shumta metalore (sidomos krom, dhe me pak Nikel-Silikat, Hekur Nikel e baker) dhe jo metalore (kuanc, mermer). Keto te fundit perdoren kryesisht si lende ndertimi ose zburkimi. 930 km² ose 43% e siperfages totale te rajonit, eshte e pasur me minerale. Nga keto 930 km², 96% eshte e pasur me Krom, sidomos zona e Tropojes (84%) dhe e Kukesit (12%). Mineralet

e tjera ndodhen ne sasi me te vogla ; nikel-silikat (2.3% e sip totale me minerale), ferro-nikel (1%) dhe baker (0.13%). Jane 30 ndermarrje ne rajon qe kane leje minerare dhe ushtrojne aktivitetin ne kete sektor, 20 nga te cilet jane vetem ne Tropoje dhe Kukës.

Bimet Medicinale

Relievi i larmishern dhe klima kane ndikuar ne krijimin e mikrozonave, te cilat jane te pershtateshme per zhvillimin ekosistemeve te pasura ne llojshmeri biologjike. Kesisoj kemi edhe nje shumllojshmeri te bimeve mjekesore, eterovajore e tanifere,(1V1ET) te cilat jane nje pasuri e madhe, dhe duhet njohur e shfrytezuuar. Ne Kukës njihen 45 lloje druresh dhe shkurresh mjekesore dhe 83 lloje bime mjekesore por numri i tyre eshte edhe me i madh. Nurnri llojeve te bimeve qe grumbullohen aktualisht eshte rreth 30

Bimet MET jane nje burim i rendesishem te ardhurash per shume ekonomi familjare ne fshatra. Ne rrethet Kukës dhe Has ka pasur nje tradite te hereshme te mbledhjes dhe grumbullimit te tyre. Grumbullimi behej nga ish ndernarrja e grumbullimit dhe destinacioni kryesor ishte eksporti. Ne disa ish kooperativa si ne Arren, Shemri, Surroj kane qene te ngritura impiante distilimi te gjetheve te pishes dhe rreshires, per prodhimin e esencave. Aktualisht bimet mblidhen kryesisht nga banore te fshatrave ne territoret e te cileve ato ndodhen dhe pastaj grumbullohen nga tregëtare lokal apo te tjere qe jo te gjithë jane te licensuar. Fermeret lokale nuk i kultivojne keto bime por thjesht i mbledhin ne natyre. Bimet medicinale dhe aromatike (2011)

Lloji i bimeve qe grumbullohet (ton/vit)	Kukës	Has	Tropoje	Total
Meshtekna	60	-	-	60
Boronica	40	-	30	70
Dellinja e zeze	70	-	40	110
Trendafili eger	30	-	20	50
Molla e eger	50	10	30	90
Total	250	10	120	380

Burimi: Drejtoria e Bujqësisë Kukës

Vitet e fundit ne Kukës nga ana e fermereve ka filluar kultivimi i bimeve mjeksore kryesisht sherebelja. Ne vitin 2011 Qarku i Kukës ka mbjelle 3.1 ha me bime medicinale (Sherebele 2.9 ha dhe Gentian 0.2 ha). Destinacioni kryesor i ketyre bimeve vazhdon te mbetet eksporti.

Turizmi

Qarku i Kukës ka asete te mjaftueshme per te terhequr turistet, vecanerisht burimet e jashtezakonshme natyrore ne majat e maleve, kullotat alpine, luginat e thella si dhe liqenet dhe lumenjte spektakolar. eshte bere nje anketim me bizneset qe operojne ne sektorin turistik, ne kuader te strategjise se turizmit dhe planit te veprimit per rajonin e Kukës. ky anketim tregon se rajoni ka kapacitete turistike te pashfrytezuara maksimalisht. Norma e zenies se shtreterve ne hotele dhe shtepite pritese eshte vetem 17% ne vit. Kohezgatja mesatare e qendrimin ne rajon eshte 2.9 dite. Shpenzirn per nje dite eshte 7.705 leke pjesa me e madhe e te cilit shkon per akomodim, ushqim/pije dhe blerje.

Strategjia e turizmit te rajonit perfshin nje plan strategjik gjithëperfishires per zhvillimin e qendrueshem te turizmit, si dhe mbrojtjen dhe permiresimin e mjedisit ne kete qark. Ajo merr ne konsiderate njeherazi fokusin e politikës se BE-se per zhvillimin e turizmit dhe ate te strategjise kombetare qe ne thelb te dyja kane si synim promovinnin e aktivitetit ekonomik ne zonat rurale te privuara dhe rritjen e cilesise se jetes atje. Strategjia e vendit thekson gjithashtu zhvillimin e turizmit natyror dhe kulturor.

Mjedisi

Lumenjte/Liqenet dhe cilesia e ujrave siperfaqesor. Qarku i Kukesit eshte shume i pasur ne rrjedise ujore dhe burime hidrike. Ajo qe e bejne te vecante jane grumbullimi i te gjitha rrjedhave dhe lumejve qe derdhen ne Lumin Drin, qe nga Liqenet e Prespes dhe Pogradecit, Bjeshket e Namuna e deri tek bashkimi i Lumit Drin me Lumin Buna. Lumenjte kane shpejtesi te madhe, 0.8 -3.14 m ne sek. Ne me pak se 30 - 40 km gjatesi perrenjte jane ne gjendje te zbresin nga lartesite 1500 —2000 m mbi nivelin e detit ne kuoten e Liqenit te Fierzes 300 meter mbi nivelin e detit. Ky disnivel e ben ate te rrembyer, gerryes, transformues luginash.. Me ndertimin e pritave, digave dhe kanaleve hidrike po i jepet fund Njhere e pergjithmone edhe erozionit dhe shembjeve massive te dherave.Ka mbi 30 ujmbledhes te shperndare ne rajon te cilet perdoren per vaditjen e mijerave hektare toke dhe gjithashtu ato jane edhe burim te ardhurash edhe me perdorimin e pishikultures. Liqeni i Fierzes eshte qendra e te gjitha rrjedhave dhe mjediseve ujore. Perreth brigjeve te tij jeton nje komunitet prej rreth 8000 familjesh qe kane te lidhura interesat e tyre direkt me ujrat e Liqenit. Ai eshte shume i pershtatshern per rritjen e peshve te llojeve te ndryshme. Megjithate, si ujmbledhesi kryesor i te gjitha ujrave rrjedhese ky liqen perballat me shume se te gjithe me ndotjet mjedisore. Ndotjet kane natyre urbane. Ato jane ndotje dentritesh organike dhe shplarja e tokave agrare. Kjo sjell pervec mbeturinave lundruese pjastike, edhe nje ndotje kimike te ujrave me sasira te konsiderueshme te azotit dhe fosforit Ujrat e lumit Drin cilesohen si ujra te cilesise se mire per nga permbajtja e oksigjenit te tretur ne te e cila eshte brenda intervalit 8.5-9.91 mg l O2 dhe per nga permbajtja e fosfateve (0.007-0.011 mg/l P). Vetem per pjesen e lumit (stacioni Bahcallek) qe eshte nen ndikimin e shkarkimeve urbane te qytetit te Shkodres cilesia eshte e keqe sepse viera e nitrateve ne uje eshte e larte. Nderkohe ne stacionin tjeter te matur te Drinit (Topojan) ato bien ne vlera mesatare . Pasurite ujore te rajonit perdore edhe si burime energjie. Ne liqenin e Fierzes eshte ndertuar diga e Hidrocentralit te Fierzes mbi lumin Drin. Ky hidrocentral sherben si rregullator i furnizimit me uje per dy hidrocentralet e ngritura ne kaskaden e Drinit, ate te Vaut te Dejes dhe Komanit. Liqeni i Komanit ka te zhvilluar edhe transportin e brendshem ujqor per pasagjere e mallra.

3.5. Pershkrimi i mbuleses bimore

Zona e studimit përfshin diversitet te ulet habitatesh, ate te tokave me bar dhe siperaqe te tjera te vogla ku jane kultivuar disa lloje druresh frutore. Ajo ka shtrirje te kufizuar, me kundrejtimit nga Perendimi, 80 % e se ciles mbulohet nga lloje te zakonshme te bimesise barishtore. Nder to mund te permendim: luleshqerren (*Bellis perennis*), rudithin pendor (*Brachypodium pinnatum*), brizen e madhe (*Briza maxima*), lule kembanen (*Campanula sp.*), dredhjen (*Convolvulus sp.*), Telishin (*Dactylis glomerata*), luleshtrydhen (*Fragaria vesca*), shpëndren erëmirë (*Helleborus odorus*), bisht lepurin (*Lagurus ovatus*), flokëzen qepore (*Poa bulbosa*), zhabinen e arave (*Ranunculus arvensis*), tërfilet (*T. glomeratum*, *T. incarnatum*, *T. medium*, *T. repens*), grashinën (*Vicia sativa*), manaferrin (*Rubus ulmifolius*), fierin, etj. Nderkohe, perreth fabrikes jane kultivuar disa lloje shkurre dhe druresh, si: lajthia, mjedra, arra, ftonj, hurma, dushqe, kulumbria, etj.

Gjithashtu ne afersi te zones se stumit gjenden dhe kopshte te vendbanimeve perreth, si dhe toka bujqesore, te cilat luajne rol te rendesishem ne diversitetin e llojeve faunistike qe strehojne. Keto lloje vizitojne dhe zonen e studimit ne kerkim te ushqimit ose e perdorin ate si korridor kalimi. Kulturat e kultivuara me te zakonshme jane jonxha, elbi, gruri, misri, patatja, qepa, lulalakra, etj.

3.6. Fauna:

Nga grupet kryesore te faunes numrin me te madh te llojeve e kane shpendet, pjesa me e madhe e te cileve janë të shpërndarë në të gjithë zonën dhe preferojnë habitatet e terreneve të hapura dhe tokave me bar. Nder to mund te permendim llojet: si harabelat, gardelinat, larashet, laraskat, bishtundesat, dhe paseride te tjere (*Sylvia sp*, *Passer sp*, *Lanius sp.*, *Emberiza sp.*).

Gjitarët perfaqesohen me brejtesit si miu i shtepise, minjte e arave (*Mus sp.*, *Rattus sp.*), dhelpren (*V. vulpes*), nuselalen (*M. nivalis*), baldosen (*M. putorius*), urithin e ballkanit (*T. caeca*), etj. Pjesa më e madhe e llojeve janë të shpërndara në të gjithë zonën e studimit, si dhe me zonat në afërsi të qëndrave të banura,

Diversiteti i reptilëve në zonën e projektit vleresohet i ulët dhe me lloje tipike të zonave kodrinore dhe malore. Llojet më të zakonshme përfaqësohen nga hardhuca e murit (*Podarcis muralis*), hardhuca e barit (*Podarcis taurica*), dhe zhapiu i gjelbër (*Lacerta viridis*), te cilet, frekuentojnë kryesisht habitatet e shkurretave dhe tokave të hapura me bar. Nderkohe, llojet si gjarpri i shtepise (*E. longissima*), shigjetat (*Coluber ep.*) dhe neperka (*V. amodytes*) jane te lidhur kryesisht me habitate kufizuese te zones.

Gjithashtu numri i llojeve te amfibeve eshte shume i kufizuar per shkak te diversitetit te ulet te habitateve dhe mjedisve ujore qe jane te domosdoshme per zhvillimin e ciklit normal te tyre jetesor. Në këto mjedis mund te hasen bretkosa e zakonshme e gjelbër (*P. kurtmuelleri*), dhe thithlopa (*B. bufo* dhe *B. viridis*).

4 IDENTIFIKIMI I NDIKIMEVE

4.1 Ndikimet negative

Identifikimi i ndikimeve të mundshme negative në mjedis

Mjedisi është gjithmonë i prekur nga veprimtaritë e ndryshme që ushtrohen në të, por ndikimi mund të jete i ndryshem, kjo është e lidhur ngushtë me vetë llojin e veprimtarisë e cila mund të ketë impakt të drejtpërdrejtë, të tërthortë, të rëndësishëm apo mesatar i pranueshëm.

Një nga objektivat e këtij raporti është identifikimi i ndikimeve të mundshme që mund të shkaktohen në mjedis nga ky aktivitet në terësi. Identifikimi i ndikimeve të mundshme në mjedisin e kësaj zone do të vlerësohen në njërën prej fazave kryesore; faza e operimit, pasi sheshi është ekzistues dhe ndikimi në mjedis do të jetë vetëm nga funksionimi i paisjeve dhe makinerive të cilat perdoren per procesin e pasurimit te mineralit te kromit. Disa prej ndikimeve kryesore që janë vlerësuar si të mundshme janë paraqitur si më poshtë.

Efektet e mundshme nga aktiviteti që ushtrohet do të vlerësohen në mënyrë të përgjithshme në kërkesën për leje mjedisi tipi B. Megjithatë, shumë nga efektet e mundshme mund të identifikohen për arsye të eksperiencës nga nën-projektet e projektet e mëparshme në këtë fushë.

Impakti në mjedis nga menaxhimi i tij

Në vijim do të paraqesim një përmbledhje të efekteve negative mbi mjedisin të cilat lidhen me aktivitetin ekzistues te pasurimit te mineralit te kromit gjatë fazës operative së bashku me rekomandimet mbi menaxhimin e tyre.

Shkarkimet në ujë

Zhvillimi i aktivitetit pasurimi i mineralit te kromit nuk gjeneron shkarkime te ujrave te ndotur. Kjo per faktin se uji i përdorur ne procesin e pasurimit te kromit eshte me sistem te mbyll. Pra ujart rikthen përsëri ne proces dhe ne asnjë rast nuk shkarkohen ne mjedis.

Reshjet jashtë sheshit dhe rampave/niveleve te aktivitetit grumbullohen nga një sistem kanalizimesh dhe devijohen për kullim në bimësinë rrethuese jashtë kufijve të sheshit ku zhvillohet aktiviteti ekzistues. Në veçanti, kanalet perimetrare jane ndërtuar për të mbledhur ujin nga shiu me furtunë nga shpatet afer me ST. Nga pikëpamja inxhinierike kanalet e ujit të shiut janë projektuar në një prerje trapezoidale me qëllim shmangjen edhe per të mos u trazuar me mbetjet qe ndodhen në ST.

Emëtimet në ajër

Burimet e shkarkimit ne ajer gjate zhvillimit te ketij aktiviteti vijne nga levizja e automjeteve te punonjesve dhe automjeteve qe bejne transportin per ne sheshin ku eshte instaluar impianti i pasurimit te mineralit te kromit dhe nga procesi i hedhjes se mineralit ne hinkën ku i neshtrohet procesit te thyerjes dhe bluarjes. Shkarkimi ne ajer nga levizja e automjeteve jane standart i teknologjise se automjeteve.

Ndikimet ne ajer nga funksionimi i ketij aktiviteti jane jashtzakonisht te uleta, pothuajse te paperfillshme per

zonen ku zhvillohet ky aktivitet. Levizja e mjeteve te shoqerise eshte ne varesi te fluksit te punes e cila varion shume prandaj eshte e pa mundur te percaktosh sasine e lendes djegese dhe shkarkimet qe vijne si rezultat i djegies se saj.

Emetimet e zhurmave

Sa lidhet me emetimin e zhurmave gjatë procesit te transportit, duhet theksuar se ky ndikim është i minimizuar. Zhurmat e gjeneruar nga zhvillimi I ketij aktiviteti gjenerohen nga levizja e automjeteve te punes si edhe nga pajisjet apo makinerite e impantit te pasurimit te mineralit te kromit. Zhurmat nga automjetet jane te nderprear vetem gjate ardhjes dhe largimit te automjeteve nga sheshi I aktivitetit. Persa I perket zhurmave nga pajisjet apo makinerite e impiantit te pasurimit te mineralit te kromit jane prezente gjat fazes se funksionimit dhe kjo varet nga fluksi I punes.

Ndërkohë Udhëzimi nr.8 datë 27.11.2007 “Për nivelet kufi të zhurmave në mjedise të caktuara”, përcakton vlerat e lejuara të zhurmës si në tabelën e mëposhtme.
Nivelet kufi të zhurmës në mjedise të caktuara

Mjedisi	Efekti kritik në shëndet	LAeq (dBA)	Koha bazë (orë)	LAmx Fast (dB)
Zona banimi				
Jashtë banese	Bezdi (shqetësim) serioze gjatë ditës dhe mbrëmjes	55	16	-
	Bezdi (shqetësim) i moderuar gjatë ditës dhe mbrëmjes	50	16	-
Në brendësi të banesave	Kuptueshmëri e bisedës dhe (bezdi) shqetësim i moderuar	35	16	-
	gjatë ditës dhe mbrëmjes			
Në brendësi të dhomës së fjetjes	Prishja e gjumit natën	30	8	-
Jashtë dhomës së fjetjes	Prishje e gjumit, dritare e hapur (vlera nga jashtë)	45	8	-
Zona me aktivitetet social-ekonomik				
Zona industriale, tregtare, Qarkullimi trafiku (mjedis i jashtëm dhe i brendshëm)	Dëmtim dëgjimi	70	24	110
Mjedisi urban				
Mjedise publike, të jashtme apo të brendshme	Dëmtim dëgjimi	85	1	110

Shpjegime:

LAeq (dBA) = Niveli ekuivalent i matur në

shkallën A Koha bazë (orë) = Koha gjatë së

cilës bëhet matja

L_{Amax} Fast (dB) = Niveli i matur në shkallën A në mënyrën Fast (e shpejtë)

☒ = Sa më e ulët që të jetë e mundur

☒ = Presioni zanor maksimal (L_{Amax}, fast) matur 100 mm larg veshit

☒ = Zonat e jashtme të qeta duhet të mbrohen dhe raporti i zhurmës hyrëse/shtesë me zhurmën e fonit natyral duhet të ruhet sa më i ulët që të jetë e mundur

☒ = Nën kufjet e dëgjimit, përshtatur me vlerat e fushës së lirë

Ndikimet në tokë

Zhvillimi i këtij aktiviteti ekzistues për pasurimin e mineralit të kromit, nuk gjeneron shkarkime të ujërave në tokë apo në ujrat sipërfaqesore të cilët mund të ndotin sipërfaqen e tokës apo të depertojnë në shtresat e saj duke u perziere me ujrat nëntokesore. Edhe përse I përket mbetjeve të ngurta si sterilet që gjenerohen nga procesi i pasurimit të kromit, një pjesë e tyre tregëtohet si lenede e pare për aktivitete të tjera të prodhimit të materialeve inerte dhe pjesa tjetër me diametër të vogël depozitohet në dampen e sterileve brenda sipërfaqes së aktivitetit.

Përse me sipër themi se zhvillimi i këtij aktiviteti nuk shkakton ndotje të sipërfaqes së tokës apo ujërave nëntokesore.

Ndikimet nga zhurmat dhe vibrimet

Zhvillimi i këtij aktiviteti ekzistues për pasurimin e mineralit të kromit shoqërohet me gjenerim zhurma të si pasojë e pajisjeve apo makinerive të thyerjes, bluarjes apo transportieret. Një burim tjetër i zhurmave janë automjetet që qarkullojnë në këto instalime ekzistues.

Zhurmat që gjenerohen nga automjetet janë standarte të teknologjisë së tyre dhe nuk do të jenë të vazhdueshme. Zhurmat do të ndjehen vetëm në momentin e ardhjes së automjeteve dhe largimit të tyre nga vendi i ushtrimit të aktivitetit. Koha e qendrimit të tyre ndezur është relativisht e ulët.

Përse I përket zhurmave nga pajisjet dhe makineritë instalimit do të jenë prezente në kohën funksionimit të aktivitetit.

Referuar pozicionit të aktivitetit themis e ndikimi nga zhurmat është I ulët për vetë faktin se zona e aktivitetit ekzistues nuk karakterizohet nga zhvillime urbane apo industriale në afërsi. Sheshi I aktivitetit ekzistues është I distancuar nga zonat urbane.

Ndikimet në florë/faunë

Kjo zonë nuk bën pjesë në zonat e mbrojtura dhe aktiviteti nuk ndikon në florën dhe faunën e zonës në fjalë, pasi kjo zonë është shumë e varfër me bimësi, gjithashtu prona ku ushtrohet aktiviteti ekzistues janë prone private të cilat janë përdorur edhe me pare duke bërë që në këto mënyra sipërfaqja të jetë e varfër nga bimësia. Përse me sipër vazhdimi I zhvillimit të këtij aktiviteti ekzistues nuk ka ndikim në florën dhe faunën e zonës.

Mbetjet e prodhuara

Zhvillimi i ketij aktiviteti ekzistues per pasurimin e mineralit te kromit, shoqerohet nga gjenerimi i sterileve si pasoje e procesit te masurimit te mineralit te kromit.

Mbetjeve te ngurta si sterilet qe gjenerohen nga procesi in pasurimit te kromit, nje pjese e tyre tregtohet si lenede e pare per aktivite te tjere te prodhimit te materialeve inerte dhe pjese tjeter me diameter te vogje depozitohet ne dampen e sterileve brenda siperfaqes se aktivitetit.

4.2 Rekomandime për zbutjen e ndikimeve

Toka / Përdorimi i Tokës

Kryerja e aktivitetit brënda sipërfaqes së kërkuar për zhvillimin e aktivitetit. Rrespektimi i kushteve teknike dhe standarteve.

Erozioni / Mbrojtja nga erozioni

Zbatimi rigoroz i masave teknike për operimin e instalimit për pasurimin e mineralit te kromit. Pastrimi periodik i rrjetit të drenazhimit të ujërave të shiut. Mbjellja e fidanëve përreth perimetrit të sipërfaqes së objektit në përdorim, me qëllim mbrojtjen e kompaktësisë së tokës. Mirëmbajtja e bazamentit ku do të zhvillohet aktiviteti.

Biodiversiteti / Vegjetacioni, Dëmtim potencial i vegjetacionit

Mirëmbajtja e kurorës së pemëve dhe bimësisë së mjedisit në përdorim nga shoqëria. Mbjellja e fidanëve të rinj, kryesisht përgjatë rrugës që bën të mundur hyrjen për në objekt, si dhe në kufirin kufizues të pronës ku do zhvillohet aktiviteti.

Cilësia e ajrit / Rritje e emetimeve ne ajer nga funksionimi i instalimit dhe djegia e karburantit të automjeteve ngarkim-shkarkimit

Mirëmbajtja e instalimeve dhe mjeteve të transportit sipas kapacitetit mbajtës. Mjete me kolaudim optimal. Pjesë këmbimi rezervë brenda objektit për raste emergjente. Plan veprimi në rast rrjedhjesh. Përdorimi eficient i mjeteve motorrike. Përdorim i karburanti cilësor. Pastrim periodik i sipërfaqes së aktivitetit dhe mjeteve të punës. Pastrimi periodik i ambienteve dhe makinerive te aktivitetit ekzistues te pasurimit te mineralit te kromit, duke mbarëvajtur operimin optimal të tij.

Sistemi i drenazhimit

Mirëmbajtja e sistemit të drenazhimit të ujrave të shiut nga pastrimi përgjatë gjithë gjatësisë së sipërfaqes së aktivitetit.

Mbetjet / Shtim i mbetjeve industriale dhe urbane nga aktiviteti human i punonjësve që do të

operojnë në aktivitet.

Vendosja e kontenierëve në brendësi dhe jashtë objektit, diferencimi i mbetjeve sipas fraksioneve të gjeneruara dhe transportimi periodik i tyre në vendepozitim më të afërt të caktuar nga njësia vendore.

Zhurmat / Rritje e nivelit të zhurmave nga impianti dhe nga lëvizja e automjeteve

Përdorimi i mjeteve të kolauduara. Përdorimi i mjeteve mbrojtëse nga punonjësit (kufje për mbrojtjen e aparatit të dëgjimit). Përdorimi i mjeteve të punës dhe të transportit gjate orareve të përshtatshme.

Trafiku Rrugor / Rritje e fluksit të qarkullimit të automjeteve

Lëvizshmeria do të studiohet të kryhet në oraret ku shmanget piku i trafikut. Mjetet e transportit do të levizin brenda normave të lejuara të shpejtesise, referuar Kodit Shqiptar Rrugor.

4.3 Ndjekja e gjithë kërkesave ligjore për veninë në funksion të aktivitetit duke mbajtur parasysh kufizimet dhe detyrimet kundrejt shtetit dhe paleve të treta.

- Nga ky aktivitet nuk parashikohen të kete ndikime në ndryshimin e habitateve;
- Mbetjet e gjeneruara në instalim do të menaxhohen conform kërkesave ligjore në fushën e menaxhimit të mbetjeve dhe mbrojtjes së mjedisit;
- Do të ndiqen gjithë rregullat e sigurimit teknik në punë si dhe pajisja e punonjësve me uniformat dhe mjetet e nevojshme të mbrojtjes në punë.
- Mbetjet urbane të grumbullohen transportohen dhe depozitohen në oraret e caktuara nga Njësia Vendore.
- Janë marrë masa për ndriçimin përreth (vendosja e impiantit të ndricimit).
- Shoqëria operon në përputhje të plote me normat që janë në fuqi, dhe duke qenë aktivitet egzistues kryen monitorime të vazhdueshme të tregueseve mjedisore të trysnise në mjedis.
- Janë marrë masa në projekt për instalimin dhe respektimin e sinjalistikës e trafikut të cilat do të minimizonin impaktet për aksidente të mundshme.
- Për të minimizuar impaktin ndaj zhurmave dhe vibrimeve, do të limitohen proceset e zhurmshme gjate oreve me të ndjeshme, ndërmjet orës 20⁰⁰ e mbremjes deri në 07⁰⁰ të mëngjesit.
- Do të respektohen të gjitha kushtet dhe masat në Lejen e Mjedisit që do të vendosen nga AKM-ja dhe Ministria e Turizmit dhe Mjedisit.

Nga vlerësimet e mesiperme, shkarkimet e pritshme në mjedis janë të ulëta dhe nuk përbejnë problem serioz për mjedisin. Megjithatë përparësitë që ka ky aktivitet, duhet të tregohet kujdes në menaxhimin dhe mbajtjen nën kontroll të kushteve teknike për të minimizuar humbjet aksidentale ose shkarkimet.

5. PROGRAMI I PËRMIRËSIMIT TË PROCESIT TË PUNËS DHE MASAT ZBUTESE

Për plotësimin e kërkesave të klientëve, rritjen e cilësisë së shërbimit të ofruar, rritjen e masave të sigurisë gjatë procesit të operimit, mbrojtjen nga gazrat, pluhurat, zhurmat, etj, mbrojtjen e shëndetit të punonjësve dhe komunitetit të zonës përreth, me qëllim kryesor “Mbrojtjen e Mjedisit”, reduktimin e sasisë së emetuar të PM10, CO2, NOx, SOx në atmosfere, përdorimin e energjisë në mënyrë efçente, duke menduar për gjeneratat e brezave pasardhës, subjekti **“EUROCHROME” Sh.p.k**, ka hartuar “Programin e Përmirësimit të Operimit të Proceseve Teknike të Punës”, sipas termave të mëposhtme.

Programi i përmirësimit të operimit mbështetet në këto parime të zbatueshme:

5.1 Masat Parandaluese

- Përzgjedhja dhe trajnimi i personelit për mënyrën e veprimit gjatë procesit për pasurimin e mineralit te kromit.
- Zbatim rigoroz i sigurimit teknik gjatë punës dhe ndërprerjes së sajë në rast avarie të mundshme.
- Montimi i të gjithë aparateve sinjalizuese të sigurisë dhe rrjetit elektrik.
- Tokëzimi në të gjith instalimet për të shmangur aksidente me pasoja në mjedis.
- Pajisjet dhe aparaturat do të mbahen gjithmonë të fikura, kur nuk ka procese të operimit nga aktiviteti ekzistues te pasurimit te mineralit te kromit.
- Mbajtja gjithmone fikur e automjeteve kur nuk eshte e nevojshme perdorimi I tyre dhe ruajtja e distances së sigurisë, gjatë operimit të punës nga punonjësit;
- Mbajtja e pajisjeve të nevojshme, nga punonjësit për operimin e punës, si: doreza, këpucë me veshje gome, syze për mbrojtjen e syve, maska kundra gazeve dhe pluhurave, gjatë gjithë kohës dhe proceseve që zhvillohen brenda objektit.
- Kapja dhe pastrimi i menjëhershëm në rast derdhjesh të lubrifikantëve dhe grumbullimi i tyre në kontenier (fuçia) të mbyllura hermetikisht me qëllim asgjësimin e tyre përfundimtar nga kompanit e nënkontraktuar.
- Lyerja e ambientit të punës (zyra, magazine) dhe pajisjeve me bojë antikorrozive (kundra ndryshkut) çdo dy vite sipas një programi të veçantë, me qëllim mbrojtjen nga korrodimi.
- Pastrimi periodik i rrjetit të drenazimit të ujrave teknologjike te larjes dhe të shiut, si dhe mirëmbatja e pemëve.
- Kolaudimi periodik i mjeteve të transportit
- Monitorimi periodik i parametrave mjedisor dhe regjistrimi i të dhënave në regjistrin e shoqërisë.

5.2 Masat Kontrolluese

- Kontroll i automatizuar i të gjithë linjës së instalimit, nëpërmjet programeve inxhinierike
- Pastrimi i sheshit ku zhvillohet aktiviteti dhe atij të lëvizjes së automjeteve.
- Pastrimi i rrjetit të drenazhimit të ujrave teknologjike dhe ujrave të shiut përgjatë perimetrit nën administrimin e shoqërisë ku zhvillohet aktiviteti.
- Vëzhgimi dhe kolaudimi i vazhdueshëm i të gjithë makinerive të transportit.
- Diferencimi i mbetjeve sipas rrymave specifike që gjenerohen
- Monitorimi periodik i parametrave mjedisor dhe regjistrimi i të dhënave në regjistrin e shoqërisë.
- Sigurimi i të gjithë pajisjeve të nevojshme për riparimin, pastrimin dhe ndërhyrje në rast emergjencash.
- Trajnimi periodik i punonjësve dhe njohja me planin e ndihmës së shpejtë dhe planin e përballimit të emergjencave të ndryshme.

5.3 Masat Nderhyrese

- Riparimi i menjëhershëm i difekteve dhe avarive teknologjike
- Mobilizimi i menjëhershëm i stafit dhe mjeteve të fikjes së zjarrit.
- Kolaudimi dhe shërbimi i pajisjeve/makinerive nga ekspertë të licensuar, çdo fillim viti.
- Kapja, asgjësimi i menjëhershëm në rastet e derdhjeve të lubrifikantëve dhe pastrimi i menjëhershëm i ambientit të punës me detërgjente të posaçëm, që mund të gjenerohen nga veprimtaria dhe automjetet që kryejnë këtë shërbim.
- Zëvendësimi i menjëhershëm të pjesëve të pajisjeve/ makinerive dhe mjeteve të punës, në rastet e avarive të mundshme.
- Rigjenerimi i ambientit të dëmtuar.
- Riparimi i menjëhershëm i teknologjisë dhe automjeteve, në raste avarie të mundshme apo dëmtim të instalimeve.
- Në rastet e avarive të ndryshme do të njoftohet i gjithë stafi i punonjësve dhe klientët e gjendur aty, me qëllim sigurimin e jetës së tyre dhe ndërhyrjen për sigurimin e automjeteve dhe pajisjeve kryesore.
- Njoftimi i organeve kompetente, për rastet e mundshme.
- Pajisja e zones së shfrytëzuar me sinjalistikën e duhur dhe shenjat dalluese në rastet e rrezikut të mundshëm, për operimin normal të punës në objekt.
- Njoftimi i menjëhershëm i automjeteve dhe njësive të specializuara në rast emergjencash (zjarrfikëse, autoambulanca, etj).
- Rrethimi i perimetrit të territorit në shfrytëzim.

5.4 Masa lehtësuese për funksionimin eficient dhe të sigurtë të punës:

- Të mirëmbahen mjediset e gjelbëruar në mënyrë të përhershme dhe të mbillen edhe bimë dekorative autoktone në kushte artificiale për të rritur koeficientin e gjelbërimit.
- Të shmanget në maksimum përdorimi i mjeteve të transportit kur nuk është e nevojshme dhe të reduktohen zhurmat në orët e vona.
- Të kryhet rrethimi i plotë objektit dhe të vendosen tabela paralajmëruese për rreziqet për kalimtarët dhe punonjësit.
- Të reduktohet qarkullimi në orët e pikut të trafikut, për të mos krijuar trafik të rënduar në zonë.
- Të mos përdoren boritë e mjeteve në qendrat e banuara dhe qarkullimi të kryhet me shpejtësi të ulët.
- Të vendosen kontenier për mbajtjen pastër të ambjenteve nga mbetjet urbane për numrin e punonjësve.
- Investitori të respektojë detyrimet e vendosura në Lejen Mjedisore që do të miratohet nga AKM.
- Subjekti të jetë në dijeni dhe të azhurnohet për kuadrin ligjor për mjedisin dhe ndryshimeve të tij.
- Nga analiza për identifikimin e ndikimeve rezulton se ndikimi do të jetë i drejtpërdrejtë, i shkaktuar vetëm nga faza e funksionimit.
- Është detyrë e zhvilluesve të aktivitetit të integrojnë elementët e domosdoshëm të propozuar për parandalimin, minimizimin dhe eliminimin e ndikimeve negative në mjedis, shëndet dhe aspektin social.
- Është detyrë e Njesise Vendore gjithashtu të zbatojë rigorozisht detyrimet e përcaktuara për të garantuar mbrojtjen e mjedisit dhe shëndetit.
- Është detyrë e të gjithë kontraktorëve e nënkontraktorëve të ndryshëm të zbatojnë me kujdes detyrimet përkatëse të parashikuara më sipër.
- Përcaktimi i vend-parkimit të automjeteve si dhe pajisja e vend parkimeve me sinjalistikën përkatëse.
- Subjekti të kryej aktivitetin për pasurimin e mineralit të kromit vetëm brenda kordinatave të sipërfaqes së sheshit të marre me qira.
- Do të kontrollohen kushtet teknike të mjeteve të punës në mënyrë periodike për të evituar, parandaluar rrjedhjet e lubrifikanteve dhe hidrokarbureve në mjedis, emëtimin e gazeve dhe zhurmave të tepërta të shkaktuara nga avari të mundshme teknike të mjeteve.
- Shfrytëzimi do të bëhet në mënyrë të tillë që të shmangë në maksimum dëmtimin e burimeve ujore, devijim e rrymave ujore, erozionin dhe dëmtimin zonave përreth.
- Veglat/Pajisjet/Makinerite e punës që shërbejnë për procese të ndryshme do të zëvendësohen me të reja, sipas jetëgjatësisë së tyre dhe efikasitetit që kanë
- Ambienti i zyrave dhe pajisjet/mjetet të instaluar për këto aktivitete do të lyhet

periodikisht me bojë higjenike dhe antikorrozive, me qëllim plotësimin e kushteve Higjeno-Sanitare.

- Do të bëhet menaxhimi i mbetjeve të ngurta, të cilat do të jenë; lëndë të amballazheve, letra- kartona, si dhe lëndë organike të prodhuara nga punonjësit dhe klientat, ku këto mbetje do të transportohen rregullisht në vendin e caktuar nga Njesia Vendore, ku firma do të marrë masa për menaxhimin e këtyre mbetjeve të ngurta, do të vendosen në kosha selective sipas rrymave specifike të mbetjeve.
- Do të bëhet pastrimi periodik i rrjetit të drenazhimit të ujrave të shiut në këtë objekt ose e mjedisit përreth drejt mjediseve të gjelbëruara, një mundësi e mirë dhe për vaditje dhe shmangie të derdhjes së tyre në mjedis si dhe shmangie të përdorimit të ujit të pijshëm për vaditje. Mjedis i gjelbëruar përreth do të jetë nën kujdesjen e personelit që do të punësohet vetëm për punimet agro-mjedisore të nevojshme.
- Aktiviteti disponon infrastrukturën e nevojshme, me distancat e përcaktuara për rrugë kalim të punonjësve, automjeteve, zjarrëfiksive, etj.
- Eshte ndertuar sistemi i drenazhimit dhe lëvizjes së ujërave të shiut.
- Do të bëhet trajnimi periodik i punonjësve mbi kushtet e sigurimit teknik gjatë operimit të punës, si dhe të kualifikohen stafi përgjegjës për operimin e punës në instalimin ekzistues te pasurimit te mineralit te kromit.

6 PROGRAMI MONITORIMIT

6.1 Qëllimi i monitorimit mjedisor

Monitorimi për parametrin që na intereson bëhet nëpërmjet matjeve të përsëritura, që merren me një frekuencë të mjaftueshme, për të bërë të mundur vlerësimin e gjendjes së mjedisit dhe ndryshimeve të tij në kohë.

Qëllimi i monitorimit mjedisor është që të sigurojë të dhëna nëpërmjet të cilave të vlerësohet nëse zhvillimi i veprimtarisë është në përputhje me ligjet dhe standardet mjedisore që lidhen me të, për të vlerësuar shkallën e ndikimit (nëse ka), si dhe për të vlerësuar performancën mjedisore të menaxhimit të saj në kuadër të përmirësimit të vazhdueshëm.

6.2 Objektivat e Monitorimit:

- Të krahasojë cilësinë dhe gjendjen e mjedisit para fillimit të aktivitetit me atë gjatë funksionimit të tij.
- Të monitorojë emetimet (nëse ka) në të gjitha fazat e funksionimit të aktivitetit në përputhje me normat dhe standardet ligjore të Shqipërisë dhe BE.
- Të përcaktojë nëse ndryshimet e mundshme mjedisore janë si rezultat i zhvillimeve të aktiviteteve që kryhen në rajonin ku ndodhet aktiviteti ekzistues i pasurimit të mineralit të kromit dhe nëse ka lidhje dhe impakte kumulative me aktivitetin e propozuar.
- Për të përcaktuar efektivitetin e masave përmirësuese të zbatuara nga aktorët zhvillues të aktivitetit në rajon.
- Për të përcaktuar impaktet afatgjatë (nëse ka).
- Për të përcaktuar zgjatjen e kthimit në normalitet të cilësisë së mjedisit në rajon, në rastet kur vlerësohet se ka ndikime dhe impakte në të.
- Të krijojë një arkivë (regjistër) të cilësisë së mjedisit, një bazë të dhënash që do të mund të përdoret në të ardhmen.
- Për të garantuar përshtatshmërinë e një objekti mjedisor për tu përdorur për qëllim të caktuar.

6.3 Plani i monitorimit

Me qenë se kemi të bëjmë me instalime ekzistuese, instalim për pasurimin e mineralit të kromit, i cili do të pajiset me leje mjedisi e tipi B nevojitet një monitorim sipas kushteve që do të përcaktohen në aktin e zbardhjes së këtij dokumenti.

Plani i monitorimit do të konsistojë në:

- Monitorimi i parametrave gjeometrike të instalimit.
- Monitorimi i zonës së mundëshme të gjenerimit të aromave gjatë zhvillimit të veprimtarisë
- Monitorimi i parametrave fizike dhe dinamike të shpërndarjes së emetimeve të gazeve dhe marrja e masave përkatëse të parashikuara në projekt, për parandalimin e tij.
- Monitorimi i sjelljes së bimësisë ekzistuese në zonën përreth objektit dhe marrja e masave

për parandalimin e dëmtimit të tyre.

- Monitorimi i shkarkimit të ujrave të ndotura ne sipërfaqen e aktivitetit nen dikimin e reshjeve te shiut.
- Monitorimi I sipërfaqeve të mbjella, pemëve dhe bimëve të kultivuara, ecurisë normale e mbirjes dhe zhvillimit të tyre. Në rastet kur vërehet se ka demtime merren masa për zëvendësime dhe fidanë të rinj. Monitorimi I çdo sipërfaqe të mbjellë do të vazhdojë për një periudhë 4 vjecare, kohë gjatë së cilës bimët kanë një zhvillim të konsiderueshëm dhe nuk kanë më nevojë për shërbime.

6.4 Plani i monitorimit te ndikimit ne mjedis.

Do te kryhet monitorimi I pluhurave, i zhurmës, cilesise se ujrave megjithëse ne kemi thënë më lart që janë minimale.

Pra monitorimi do të konsistojë në matjen e parashikuar të indikatorëve mjedisor:

Nr	Elementii Monitorimit	Frekuenca	Analiza	Përgjegjësi
1	Monitorim i gjithë shkarkimeve të ujrave që shkarkohen nga instalimi	Periodike Parametrat	Analize e plote. kimike: nitrate, nitrite, BOD, COD, metale, hidrokarbure. Aromat,	Firma Firma
2	Monitorim i shkarkimit të grimcave të pluhurit, gazrave gjatë procesit te punes.	Vazhdueshëm	Ne pika te ndryshme te aktivitetit dhe rikuperimit SOx, CO, CO2	
3	Monitorim i gazeve nga mjetet e transportit	Vazhdueshem	NOx, SOx, CO, CO2, O etj	Firma Vazhdueshëm
4	Monitorim i gjendjes së mekanikës dhe mundësisë për shtimin e zhurmave në punë.		Zhurmat dB(A)	Firma
5	monitorimin e mbjelljes së kurorës së pemëve	Periodike	sasiore	Firma
6	Sasia e mbetjeve temagazinuara/ ruajur	Periodike	Sasiore	Firma
7	Sasia e mbetjeve te transferuara	Vazhdueshem	Sasiore	Firma

Indikatorët e mësipërm të monitorimit janë një ndërthurje treguesish me të cilët vlerësohet

shumë objektivisht trysnia që ushtron funksionimi i këtij aktiviteti në mjedis, si dhe gjendja e mjedisit, ndikimit të funksionimit të instalimit të zbatuar në këtë gjendje. Matja dhe mbledhja e të dhënave për treguesit e mësipërm është bërë konformë metodave dhe teknikave shkencore të njohura dhe të pranueshme. Të dhënat që do të mblidhen do të vihen në dispozicion të organeve shtetërore dhe të interesuarve të tjerë, gjithashtu këto të dhëna do të analizohen me qëllim përmirësimin e performances mjedisore të veprimtarisë dhe bërjen e korigjimeve të nevojshme.

Në monitorimin e sipërfaqeve të mbjella të pemëve dhe bimëve të mbjella, ecurinë normale të mbirjes dhe zhvillimit të tyre.

Në rastet kur vërehet se ka dëmtime merren masa për zëvendësimin me fidanë të rinj. Monitorimi i çdo sipërfaqe të mbjelle do të vazhdojë për një periudhë 4 vjecare kohë gjatë së cilës bimët kanë marrë një zhvillim të konsiderueshëm dhe nuk kanë nevojë për shërbim.